

ความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนเมือง¹

Violence against Women in Urban Communities

หทัยรัตน์ มาประณีต*

Hathairat Marpraneet

บทคัดย่อ

ความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ได้ริเริ่มและดำเนินโครงการที่ป้องกัน ปรามปราม และยุติมาอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจำนวนสตรีที่ถูกระทำ ความรุนแรงในชุมชนเมืองได้เพิ่มมากขึ้น สตรีเหล่านี้จะเผชิญความรุนแรงทั้งทางเพศ ร่างกาย และจิตใจ จากการกระทำของบุคคลในครอบครัวและคนแปลกหน้า โดยมีสาเหตุมาจากการดื่มสุรา การติดยาเสพติด หรือ ความเหงา เป็นต้น วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่เร่งด่วนควรจะเน้นการให้ศึกษาแก่บุรุษและสตรีด้านคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน และความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษ

คำสำคัญ: ความรุนแรงต่อสตรี ชุมชนเมือง

Abstract

Violence against women (VAW) is an important problem that related agencies in governmental, private and non-governmental sectors have initiated and implemented projects or campaigns in order to preventing, suppressing and stopping it continuously. Nevertheless, the number of women violently abused in urban communities is on the rise. These women have faced sexual, physical and mental violence from both family members and strangers. Causes of VAW in urban communities, for example, include alcohol and drug abuse or jealousy. An urgent strategy to prevent and solve VAW should focus on educating men and women on values of human equality gender equity.

Keywords: Violence Against Women, Urban Communities

บทนำ

ความรุนแรงต่อสตรีถือเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมานานแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ได้ริเริ่ม ปรามปราม และดำเนินโครงการที่ป้องกัน ปรามปราม และยุติความรุนแรง ต่อสตรีมาอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจำนวน สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรียังคงมีอยู่และเพิ่มมากขึ้น จากสถิติข้อมูลการ ให้บริการของศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Center หรือ OSCC) ในโรงพยาบาลที่ให้ความช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูก กระทำรุนแรง ในปี 2550 พบว่า มีเด็กและผู้หญิงถูกทำร้ายร่างกายจำนวน 12,225 รายต่อปี หรือเฉลี่ยมากถึง 34 ราย

¹ ข้อมูลบางส่วนมาจากโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของสตรีในชุมชนเมือง” ได้รับทุนสนับสนุนจาก งบประมาณเงินรายได้ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2552

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ

ต่อวัน (ศูนย์พึ่งได้...ที่พักเด็ก-ผู้หญิงถูกทำร้าย. 2550: ออนไลน์) นอกจากนี้ การศึกษาความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิงของกฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ (2546) โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้หญิงอายุระหว่าง 15-49 ปีที่อาศัยในเมืองหลวงจำนวน 1,536 คน พบว่า ร้อยละ 41 ของสตรีในเมืองหลวงเคยประสบปัญหาความรุนแรง โดยแยกเป็นร้อยละ 23 ของสตรีในเมืองหลวงเคยถูกระทำรุนแรงทางกายจากคู่ของตน ร้อยละ 30 ของสตรีในเมืองหลวงเคยถูกระทำรุนแรงทางเพศจากคู่ของตน อีกทั้ง การศึกษาฯ ยังพบว่าร้อยละ 8 ของสตรีในเมืองหลวงเคยถูกระทำรุนแรงทางเพศในช่วงก่อนอายุ 15 ปี สำหรับผู้กระทำความรุนแรงต่อสตรีในเมืองหลวงส่วนใหญ่ คือ คนแปลกหน้า

จากสถิติเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าสตรีในชุมชนเมืองมักเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง เพราะกลุ่มสตรีเหล่านี้เป็นผู้ที่ด้อยโอกาส ไม่มีความมั่นคงในด้านอาชีพและรายได้ มักขาดโอกาสในการรับบริการต่างๆ ทางสังคมน้อยกว่าเปรียบเทียบกับคนทั่วไป ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรี รวมถึงวิธีป้องกันและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงจากมุมมองของสตรีที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 200 คน ที่อาศัยในชุมชนนวลจิต กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ความรุนแรงต่อสตรีตามปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีปีพ.ศ. 2536 เป็นการกระทำใด ๆ ที่เป็นความรุนแรงที่เกิดจากอคติทางเพศ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่ข่มขู่คุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะ และในชีวิตส่วนตัว (จะเด็จ เชาวน์วิไล. 2551: 81) และเป็นภัยที่สตรีทุกมุมโลกต้องเผชิญหรือเสี่ยงที่จะเผชิญอยู่ตลอดเวลา และสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกช่วงวัยของชีวิต ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เป็นทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่จนถึงวัยชรา จากความคิดเห็นของสตรีในชุมชนนวลจิตพบว่า สตรีส่วนใหญ่เห็นว่า ความรุนแรงต่อสตรีเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญของชุมชน ประมาณร้อยละ 17.1 หรือ 33 คน คิดว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด แต่สตรีบางคนไม่แน่ใจว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาที่สำคัญ และไม่คิดว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาสำคัญ อีกทั้ง สตรีชุมชนนวลจิตพบเห็นการกระทำความรุนแรงต่อสตรีในชุมชน สตรีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ไม่แน่ใจว่าพบเห็นการกระทำความรุนแรงต่อสตรี และสตรีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ระบุว่าไม่พบเห็นการกระทำความรุนแรงต่อสตรี

รูปแบบความรุนแรงต่อสตรีของสตรี

ความรุนแรงต่อสตรีนับเป็นการกระทำที่มีผลหรือมักจะมีผล ทำให้เกิดอันตรายหรือความเดือดร้อนทางกายทางจิตใจ หรือทางเพศต่อสตรี ดังนั้น รูปแบบความรุนแรงต่อสตรี สามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ (หทัยรัตน์ มาประณีต. 2548: 51; ความรุนแรงในครอบครัวและการทารุณต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก (ตอน 1). 2552: ออนไลน์) ได้แก่

1. **ความรุนแรงทางร่างกาย (Physical Violence)** หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยใช้กำลังและ/หรืออาวุธต่อบุคคล จนเกิดอาการบาดเจ็บทางร่างกายทั้งเจตนาและไม่เจตนา โดยไม่มีเหตุผลสมควร เช่น การชกต่อย การตบตี การเตะต่อย การผลัก การเขย่า การใช้อาวุธ การสาธิตน้ำกรด การจุดไฟเผา และจบลงด้วยการถูกฆาตกรรมหรือเสียชีวิต

2. **ความรุนแรงทางจิตใจ (Emotional Violence)** หมายถึง กระทำใด ๆ ที่มีผลให้ถูกกระทำได้รับความกระเทือนด้านจิตใจหรือเสียสิทธิเสรีภาพ เช่น การทอดทิ้ง การดูถูกเหยียดหยาม หรือดูต่ำ การบังคับขู่เข็ญ การบีบคั้นทางอารมณ์ด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ การใช้วาจาหยาบคาย ดูต่ำ ทำให้เศร้าเสียใจ อับอาย การบังคับมิให้ติดต่อกับเพื่อนและญาติ เพื่อให้ตัดขาดจากสังคม จนเกิดภาวะซึมเศร้าจิตใจแปรปรวน กลัว หวาดผวา เป็นต้น

3. **ความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violence)** หมายถึง การกระทำที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำ ได้รับความกระเทือนหรือเสียหาย เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น การข่มขืน การทำอนาจาร การถูกลวนลาม การถูกบังคับค้าประเวณี และการล่วงเกินทางเพศด้วยวาจาในรูปของการพูดทะลอม

นอกจากนี้ รูปแบบความรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่ได้รับการแจ้ง 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ทำร้ายร่างกาย (2) หยาบคาย ตะคอก ประจาน ขู่ บังคับ (3) ข่มขืน กระทำชำเรา (4) ดูต่ำ ดูถูก และ (5) ละเลย ทอดทิ้ง

สตรีชุมชนนวลจิตแสดงความห่วงใยและกังวลต่อความรุนแรงต่อสตรีโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ อันดับ 1 คือ ความรุนแรงทางเพศ อันดับ 2 คือ ความรุนแรงทางร่างกาย และอันดับ 3 คือ ความรุนแรงทางจิตใจ นอกจากนี้ สตรีชุมชนนวลจิตยังได้พบเห็นความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ดังตาราง 1 แสดงรูปแบบความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนนวลจิต

ตาราง 1 รูปแบบความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนนวลจิต

อันดับ	รูปแบบความรุนแรง	จำนวนคน	ร้อยละ
1	ดูถูก ต่ำทอ เหยียดหยาม	176	88.0
2	ทำร้ายร่างกาย เช่น ตบ ทุบตี ตะคอก สาดน้ำกรด	170	85.0
3	ละเลย ไม่เอาใจใส่	112	56.0
4	ข่มขืน กระทำชำเรา	103	51.5
5	พูดจาทะลอม	83	41.5
6	ลวนลาม ลูบคลำ	53	26.5
7	ถูกบังคับให้ค้าประเวณี	5	7.0
8	ถูกบังคับให้ถ่ายภาพเปลือย หนีงโป๊	3	1.5

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้พบเห็นรูปแบบความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนนวลจิตเรียงจากพบเห็นมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ (1) ดูถูก ต่ำทอ เหยียดหยาม (2) ทำร้ายร่างกาย เช่น ตบ ทุบตี ตะคอก สาดน้ำกรด (3) ละเลย ไม่เอาใจใส่ (4) ข่มขืน กระทำชำเรา (5) พูดจาทะลอม (6) ลวนลาม ลูบคลำ (7) ถูกบังคับให้ค้าประเวณี และ (8) ถูกบังคับให้ถ่ายภาพเปลือย หนีงโป๊

ผู้กระทำความรุนแรงต่อสตรี

ความรุนแรงต่อสตรีเกิดขึ้นจากทั้งคนรู้จักและคนแปลกหน้า ดังนั้น ผู้กระทำความรุนแรงต่อสตรีจึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. บุคคลในครอบครัว

ความหมายของความรุนแรงในครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการหรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท ซึ่งบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้กระทำและถูกกระทำประกอบด้วย คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้อยู่กิน หรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. 2550: 1-2)

2. บุคคลนอกครอบครัว

ความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดขึ้นจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว อาจจะเป็นคนรู้จัก เช่น เพื่อนในที่ทำงานหรือสถานที่เรียน หรือคนแปลกหน้า ความรุนแรงที่เกิดจากบุคคลนอกครอบครัวที่พบส่วนใหญ่มักจะเป็นความรุนแรงทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการข่มขืน หากรข่มขืนแล้วฆ่า และการโทรมหญิง มักจะเกิดได้ทุกแห่ง ทุกเวลา สาเหตุหลัก ๆ ของการเกิดความรุนแรงประกอบด้วย การดื่มสุรา การเลียนแบบและการถูกกระตุ้นอารมณ์จากสื่อลามก และการชักจูงจากเพื่อน ทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศจนไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้

จากตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้กระทำ ความผิดจากความคิดเห็นของสตรีชุมชนนวลจิต พบว่าผู้กระทำ ความรุนแรงมักเป็นคนแปลกหน้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน คู่สมรสและแฟนหรือคนรัก เพื่อนบ้าน อดีตคู่สมรส อดีตแฟน/คนรัก และญาติพี่น้อง ตามลำดับ

ตาราง 2 อันดับของผู้กระทำ ความรุนแรงต่อสตรี

อันดับ	ผู้กระทำ ความรุนแรงต่อสตรี	จำนวนคน	ร้อยละ
1	คนแปลกหน้า	169	84.5
2	เพื่อนร่วมงาน	135	67.5
3	คู่สมรส และแฟน/คนรัก	110	55.0
4	เพื่อนบ้าน	90	45.0
5	อดีตคู่สมรส	73	36.5
6	อดีตแฟน/คนรัก	72	36.0
7	ญาติพี่น้อง	55	27.5

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สาเหตุความรุนแรงต่อสตรี

จากสถิติการให้บริการและความช่วยเหลือแก่เด็กและสตรีของศูนย์พึ่งได้ กระทรวงสาธารณสุขระบุว่า สาเหตุการกระทำ ความรุนแรงมากที่สุดคือ นอกใจ/ หึงหวง/ ทะเลาะวิวาท 3,167 ราย เมาสุรา/ ติดสารเสพติด 2,806 ราย เจตนา ล่อลวง 2,576 ราย สมยอม/ใช้กำลังข่มขืนทำโทษ 2,417 ราย ปัญหาครอบครัว 598 ราย ปัญหาเศรษฐกิจ 314 ราย สื่อลามก 260 ราย และปัญหาสุขภาพ 75 ราย ส่วนประเภทความรุนแรงทางด้านร่างกายมากที่สุด 6,205 ราย ด้านเพศ 5,317 ราย ด้านจิตใจ 517 ราย และด้านสังคม ถูกทอดทิ้ง ละเลยไม่เลี้ยงดู 220 ราย โดยมีมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจ 36,700 ล้านบาท (ศูนย์พึ่งได้เปิดตัวเลข เด็ก-ผู้หญิงถูกทำร้าย เฉลี่ยวันละ 32 ราย. 2550: ออนไลน์) ดังนั้น

ความรุนแรงต่อสตรีมีสาเหตุทั้งจากภายในและภายนอกบุคคล (พระรัตนวชิรภิกษุณี. 2551: 87; พูนศิริ วัจนะภูมิ. 2545: 244-247; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2536: 83-84; ศรีธัญญา ไชยสุต และคณะ. 2547: 39-40; ททัยรัตน์ มาประณีต. 2548. 51-52) สามารถประมวลได้ดังนี้

1. ค่านิยมระบบบุรุษเป็นใหญ่

ความรุนแรงต่อสตรีมีพื้นฐานมาจากระบบบุรุษเป็นใหญ่ (Patriarchy) เป็นแนวคิดที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์อำนาจระหว่างสตรีและบุรุษ ในสังคมชายเป็นใหญ่ บุรุษจะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ของสังคม ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศ สตรีกลายเป็นผู้ถูกกดขี่และผู้ด้อยโอกาสทางสังคมทั้งทางด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน การตัดสินใจอนามัยเจริญพันธุ์ของตนเอง เป็นต้น การยึดถือค่านิยมบุรุษเป็นใหญ่ เป็นสาเหตุสำคัญของความรุนแรงในครอบครัว สามีหรือผู้ถูกกระทำมีความรุนแรงมีความเชื่อว่าสามีเป็นใหญ่ เป็นช้างเท้าหน้า ภรรยาเป็นช้างเท้าหลัง เมื่อสมรสแล้วต้องเชื่อฟังและเคารพสามี เป็นสมบัติของสามี ซึ่งสามีสามารถทำอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นตี ต่อย ต้าว่า และเห็นการใช้ความรุนแรงเป็นทางออกของปัญหา

2. ความเชื่อทางศาสนา

ความเชื่อทางศาสนามักจะมีอิทธิพลทางความคิดและพฤติกรรมของผู้ที่นับถือในศาสนาฮินดู ได้มีการเรียบเรียงและประมวลหลักนิติธรรมเรียกว่า กฎหมายพระมนูธรรมศาสตร์ โดยนักปราชญ์ ฮินดู เพื่อประโยชน์ในการบริหารบ้านเมืองให้เป็นปกติสุข ด้วยการกำหนดรูปแบบ และระเบียบของสังคมให้อยู่ภายในกรอบ หรือกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม กฎหมายพระมนูธรรมศาสตร์ระบุไว้ว่าสตรีถือเป็นสมบัติของบุรุษ สตรีที่แต่งงานแล้วถือเป็นสมบัติของสามี ลูกถือเป็นสมบัติของบิดา สามารถซื้อขาย ถูกลงโทษด้วยการทุบตีและฆ่าได้

สำหรับศาสนาพุทธนั้น ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมได้ต่อยอดถึงการยอมรับความรุนแรงต่อสตรี ซึ่งเป็นกฎที่แสดงให้เห็นถึงเหตุและผลของการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ กล่าวคือ ใครกระทำความกรรมอันใดไว้ ดีหรือชั่วก็ตาม บุคคลผู้กระทำนั้นจะต้องเป็นผู้รับกรรมนั้น ๆ เสมอ ดังนั้น การที่สตรีต้องเผชิญกับความรุนแรงนับเป็นผลมาจากกรรมที่ได้กระทำไว้ในอดีต หากภรรยาถูกทุบตีโดยสามีเชื่อได้ว่าเธอได้ทำร้ายเขาในภพชาติที่แล้ว หากสตรีถูกขายเข้าสู่การค้าบริการทางเพศนั้นเพราะว่า เธอได้ขายคนอื่นเข้าสู่การค้าบริการทางเพศในอดีตชาติเช่นกัน

3. ภาวะกดดันทางเศรษฐกิจ

การผันผวนและการแข่งขันทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดภาวะกดดันทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีฐานะยากจน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ภาวะทางการเงินขาดแคลนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ส่งผลให้ภาวะทางด้านจิตตกกดดัน กลุ้มใจ อารมณ์แปรปรวน รู้สึกหมดหวัง เกิดความเครียดอยู่ในใจตลอดเวลา พร้อมทั้งจะระเบิดออกมาเป็นพฤติกรรมรุนแรงได้เสมอ สามีจึงแสดงออกด้วยการทำร้ายภรรยาและลูก นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องหนี้สินล้นพ้นตัว นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้นำครอบครัวคิดแก้ปัญหาโดยฆ่าภรรยาและลูกและฆ่าตัวตายตาม

4. ประสบการณ์ความรุนแรงในอดีต

ความรุนแรงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ส่วนตัว หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่พบเห็น กล่าวคือ ผู้ที่เติบโตมาจากครอบครัวที่นิยมใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดาทะเลาะกัน บิดาทุบตีมารดา เพื่อนบ้านทะเลาะกัน หรือเคยถูกบิดามารดากระทำ ความรุนแรงมาก่อน จะซึมซับความรุนแรงตั้งแต่วัยเด็ก และเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวจะโตขึ้นมาเป็นคนที่ก้าวร้าวยอมรับความรุนแรง เห็นเป็นเรื่องธรรมดา และเกิดแนวคิดที่ว่าปัญหาต้องแก้ไขด้วยความรุนแรง หรือเชื่อว่าความรุนแรงสามารถควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งได้

5. อิทธิพลจากการเสพสิ่งอบายมุขและสื่อลามก

อิทธิพลจากการเสพสิ่งอบายมุข หมายถึง การเสพยาเสพติด การดื่มสุรา การดูสื่อลามก จะทำให้ความรู้สึกตัวลดลง เกิดอารมณ์ทางเพศมากขึ้น สติสัมปชัญญะหายไป ความสามารถในการตัดสินใจเสียไป ควบคุมตนเองไม่ได้ จึงเสี่ยงต่อการกระทำ ความรุนแรงได้มาก

6. การขาดวุฒิภาวะ

การที่คู่รักหรือคู่สามีภรรยาต่างฝ่ายต่างยึดถือความคิดของตนเองเพียงฝ่ายเดียว ไม่ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มุ่งมั่นเอาชนะกัน เมื่อมีปัญหาหมกพยายามเอาชนะกันด้วยอารมณ์ ทำให้ต้องทะเลาะวิวาท เกิดการลงไม้ลงมือกัน อาจมีการบาดเจ็บจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

7. สภาวะจิตผิดปกติ

บุคคลที่มีอารมณ์ก้าวร้าวมักเป็นบุคคลที่มีอารมณ์เคลื่อนไหวมากผิดปกติ ขาดการยับยั้งควบคุมตนเอง และมีความสัมพันธ์ไม่ดีกับบุคคล หากโกรธ ผิดหวังรุนแรงหรือสิ้นหวัง จะมีพฤติกรรมความรุนแรงกับบุคคลอื่นได้ เช่น ทะเลาะวิวาท ทุบตี

8. การด้อยสถานะทางเศรษฐกิจของสตรี

สืบเนื่องจากระบบบุรุษเป็นใหญ่ ที่บุรุษมีอำนาจครอบงำสตรีในทุก ๆ ด้านบุรุษเป็นเจ้าของหรือมีอำนาจควบคุมทรัพยากรที่เอื้อต่อความมั่นคงและความมั่งคั่งในชีวิต ส่วนสตรีขาดโอกาสเข้าถึงการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ทำให้สตรีประสบปัญหาสภาวะที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจจะระหว่างสตรีและบุรุษทำให้สตรีที่บุรุษ เช่น เงิน สมบัติ เกียรติยศ ยิ่งมากเท่าใด จะมีอำนาจในการจัดการมากเท่านั้น การที่สตรีต้องตกอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าและเสียเปรียบ เป็นเบี้ยล่างที่ต้องจำทนยอมต่อความรุนแรง ความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ พบมากในครอบครัวที่ภรรยาต้องพึ่งพาสามีอยู่

9. ความหึงหวง

การสื่อสารที่ไม่เข้าใจกันระหว่างคู่รัก หรือสามีภรรยา มักเกิดจากการไม่ไว้ใจกัน ไม่พอใจกัน ความหึงหวงจนพูดไม่รู้เรื่อง ด่าทอกัน จนเกิดอารมณ์โมโหและส่งผลถึงการทำร้ายร่างกายรุนแรงได้

สตรีชุมชนนวลจิตมีความเข้าใจต่อสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรีตามลำดับ ได้แก่ (1) การดื่มสุรา (2) การติดยาเสพติด (3) การเล่นพนัน (4) ความหึงหวง (5) การคบชู้ นอกใจ (6) หนังสือพิมพ์และนิตยสาร (7) ครอบครัวที่มีแต่พ่อ (8) ครอบครัวที่มีแต่แม่ (9) ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ และ (10) ระดับการศึกษาต่ำ และเกมส์คอมพิวเตอร์ และเกมส์ออนไลน์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 อันดับสาเหตุความรุนแรงต่อสตรี

อันดับ	สาเหตุความรุนแรงต่อสตรี	จำนวนคน	ร้อยละ
1	การดื่มสุรา	185	92.5
2	การติดยาเสพติด	179	89.5
3	การเล่นพนัน	142	71.0
4	ความหึงหวง	128	64.0
5	การคบชู้ นอกใจ	113	56.5
6	อารมณ์โกรธ โมโหร้าย	71	35.5
7	การขาดเงิน	68	34

อันดับ	สาเหตุความรุนแรงต่อสตรี	จำนวนคน	ร้อยละ
8	ความเครียดจากการทำงาน	62	31.0
9	ครอบครัวที่ทะเลาะกันเสมอ	61	30.5
10	อาชีพไม่มั่นคง	50	25.0
11	ความคึกคะนอง อยากรลอง	47	23.5
12	การเลียนแบบ ทำตามเพื่อน	41	20.5
13	อารมณ์เพศ	38	19.0
14	ระดับการศึกษาต่ำ เกมส์คอมพิวเตอร์และเกมส์ออนไลน์	37	18.5
15	ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์	18	9.0
16	ครอบครัวที่มีแต่แม่	15	7.5
17	ครอบครัวที่มีแต่พ่อ	11	5.5
18	หนังสือพิมพ์และนิตยสาร	7	3.5

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วิธีป้องกันและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

การแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นวิธีใดๆ อาทิเช่น การปรับเปลี่ยนเจตคติให้สังคมได้ตระหนักถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน การส่งเสริมให้บุรุษมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวศึกษา เพศศึกษา สิทธิในเนื้อตัวร่างกาย และความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษ การรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลและสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดอบรมปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือสตรีกลุ่มที่น่าห่วงใยเป็นพิเศษ หรือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมและการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและร่างกายเป็นต้น เพื่อบรรลุเป้าประสงค์มุ่งให้สตรีดำรงชีวิตโดยปราศจากความหวาดกลัวต่อความรุนแรง และได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกาย (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. 2551)

จากตาราง 4 พบว่า สตรีชุมชนนวลจิตได้แสดงความคิดเห็นต่อวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่เร่งด่วนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ (1) ให้การศึกษาแก่บุรุษ (2) ให้การศึกษาแก่สตรี (3) ให้สตรีมีงานทำ (4) ให้ความรู้เรื่องครอบครัวศึกษา สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก วิธีแก้ความขัดแย้ง โดยไม่ใช้ ความรุนแรง (5) ให้มีการทำงานจัดการปัญหาด้านความรุนแรงต่อสตรีในกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง (6) ให้บริการสุขภาพแก่สตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรง (7) ให้บริการด้านสุขภาพจิตแก่สตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรง (8) ดำเนินการให้มีแผนระดับชาติ และกลไกการประสานงาน และดำเนินงานให้ได้ผล และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (9) ให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ประชาชนเกี่ยวกับหน่วยงาน ที่จะติดต่อเมื่อมีการกระทำ ความรุนแรง และ (10) ปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม กระบวนการทางกฎหมาย

ตาราง 4 อันดับวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

อันดับ	วิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี	จำนวนคน	ร้อยละ
1	ให้การศึกษาแก่บุรุษ	189	94.5

อันดับ	วิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี	จำนวนคน	ร้อยละ
2	ให้การศึกษาแก่สตรี	186	93.0
3	ให้สตรีมีงานทำ	166	83.0
4	ให้ความรู้เรื่องครอบครัวศึกษา สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก วิธีแก้ความขัดแย้ง โดยไม่ใช้ความรุนแรง	143	71.5
5	ให้มีการทำงานจัดการปัญหาด้านความรุนแรงต่อสตรีในกลุ่ม ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง	138	69.0
6	ให้บริการสุขภาพแก่สตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรง	135	67.5
7	ให้บริการด้านสุขภาพจิตแก่สตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรง	131	65.5
8	ดำเนินการให้มีแผนระดับชาติ และกลไกการประสานงาน และดำเนินงานให้ได้ผล และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	127	63.5
9	ให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ประชาชนเกี่ยวกับหน่วยงานที่จะติดต่อ เมื่อมีการกระทำ ความรุนแรง	119	59.5
10	ปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม กระบวนการทางกฎหมาย	108	54.0

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สรุป

ความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนเมืองเป็นภาพสะท้อนเชิงประจักษ์ของสังคมไทย แสดงถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างสตรีและบุรุษ ส่งผลให้สตรีถูกครอบงำ ถูกเลือกปฏิบัติ กีดขวางความก้าวหน้า บั่นทอนจิตใจและร่างกายในการดำรงอยู่ ซึ่งเป็นการตอกย้ำการด้อยสถานะของสตรีในสังคม ดังนั้น เราต้องช่วยกันขจัดความรุนแรงต่อสตรีทุกรูปแบบให้หมดไป อันจะนำไปสู่สังคมแห่งความเสมอภาคอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. (2546). **ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง**. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ความรุนแรงในครอบครัวและการทารุณต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก (ตอน 1), (2552, เมษายน). **MedicalLink**.

สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552, จาก <http://www.meedee.net/magazine/med/special-report/805>
จะเด็จ เชาวน์วิไล. (2551). การสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของผู้ชายเลิกเหล้าเพื่อลดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก. ใน **เอกสารการสัมมนาระดับชาติเรื่อง ผู้หญิงและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในสังคม ครั้งที่ 1 ประจำปี 2551**. หน้า 81-83. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

พระรัตนวดีภิกษุณี. (2551). The Socio-Religious Roots of Violence against Women in Thailand and S.E. Asia. ใน **เอกสารการสัมมนาระดับชาติเรื่อง ผู้หญิงและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในสังคม ครั้งที่ 1 ประจำปี 2551**. หน้า 86-87. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. (2550). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 124 ตอนที่ 51 ก. หน้า 1-8.

พูนศิริ วัจนะภูมิ. (2545). หน่วยที่ 5 มิติชายหญิงในครอบครัว. ใน **ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาศึกษาบทบาทชายหญิง หน่วยที่ 1-5**. หน้า 213-272. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ศรัณยา ไชยสุด และคณะ. (2547). ความรุนแรงในครอบครัว: ภัยที่หลบซ่อน. ใน **ความก้าวหน้าของสตรี 10 ปีหลังปักกิ่ง เสี่ยงสะท้อนจากประชาสังคม**. หน้า 38-48. สมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย.

ศูนย์พึ่งได้...ที่פקเด็ก-ผู้หญิงถูกทำร้าย. (2550, พฤศจิกายน). **ผู้จัดการ**. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2552, จาก <http://www.thainewsland.com/?l=th&a=6510>

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2551). **แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2536). **ปฏิญญาทางการเมืองและแผนปฏิบัติการข้อเสนอแนะในการริเริ่มแนวทางใหม่ เพื่อดำเนินการตามปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง**.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

หทัยรัตน์ มาประณีต. (2548). ความรุนแรงในครอบครัว: ภัยของผู้หญิงที่สังคมต้องรับรู้. ใน **ผู้หญิงกับความรุนแรง**. หน้า 50-58. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.

_____. (2552). **รายงานวิจัยการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในชุมชนเมือง**. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.